

Strategisk næringsplan

Langsiktig strategi for 2017 – 2028

Handlingsplan for 2017- 2020

Sunn næringsutvikling i Grønne Lier

Vedtatt i kommunestyret 12.12.2016.

Innhold

Del I Bakgrunn	2
1. Avgrensning av arbeidet.....	2
2. Næringslivet i Lier.....	3
3. utfordringer som skal løses.....	6
4. Konkurransfortrinn	7
Del II Strategisk del	8
1. Langsiktig strategi (2017 – 2028)	8
Visjon	8
Mål.....	8
2. Handlingsplan (2017 – 2020).....	10
Innsatsområder	10
Tiltaksplan.....	14

Del I Bakgrunn

1. Avgrensning av arbeidet

Mandat

Det er vedtatt et mandat som ligger til grunn for planen, hvor det særlig er pekt på følgende forhold:

1. Planen skal legge til rette for trygge arbeidsplasser i Lier kommune.
2. Planen skal bygge på Grønne Lier sine muligheter.
3. Næringslivet skal oppleve kommunen som en god samarbeidspartner.
4. Næringsplanen er ikke en plan for næringslivet, men skal redegjøre for hva kommunen kan gjøre som tilrettelegger for næringsutvikling i kommunen.
5. Næringsplanen skal benyttes som underlag for revisjon av kommuneplanen.

Hvordan planen forholder seg til andre kommunale planer

Strategisk næringsplan er en temaplan. Planens langsiktige del strekker seg over tre kommuneplanperioder, etablerer en visjon og flere mål, og vil være et sentralt bidrag i forbindelse med rulleringen av kommuneplanens samfunnsdel. Handlingsplanen konkretiserer innsatsområder, mål og tiltak basert på den strategiske delen. Enkelte tiltak kan iverksettes fortløpende, mens andre krever nye ressurser eller finansiering ved rulleringen av det årlige handlingsprogrammet.

Mange er opptatt av at det må etableres nye næringsarealer. Denne planen er imidlertid ikke en arealplan. Eventuelle nye næringsarealer må spilles inn i forbindelse med rulleringen av kommuneplanens arealdel. I denne planen etableres kun de prinsippene som skal gjelde i forbindelse med søket etter nye næringsarealer og i håndteringen av reguleringsplaner.

Kommunen og næringslivet har ulike roller

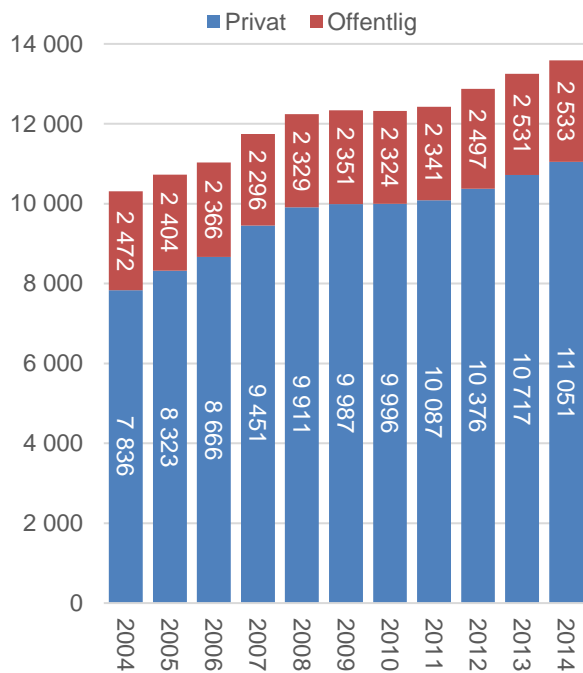
Kommunen skal ikke drive med næringsvirksomhet. Dette er næringslivets oppgave. Næringslivet må altså stå for selve gjennomføringen av strategien. Kommunen sitt handlingsrom ligger i rollen som samfunnsutvikler, og innebærer tilrettelegging gjennom offentlig virkemiddelbruk og veiledning - ut over det som er lovpålagte oppgaver. Dette skal bidra til bedriftsetableringer og utvikling av eksisterende næringsliv. Etablererveiledningen og regionale utviklingsmidler er eksempler på slike virkemidler.

En næringsplan styrker kommunens mulighet til å føre en strategisk og langsiktig tilrettelegging for næringslivet. Hvor ambisiøs kommunen skal være på dette politikkområdet avhenger av hvor tydelig planen er i sine prioriteringer, omfanget av næringsrettede tiltak - og hvordan planen etterleves i praksis.

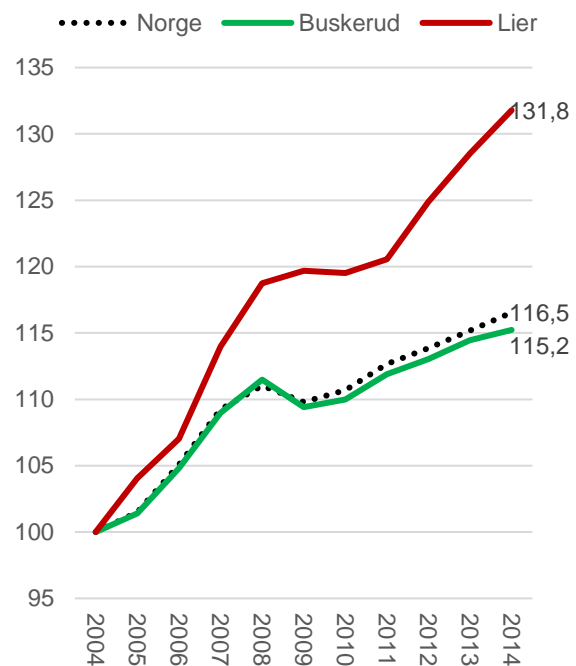
2. Næringslivet i Lier

Antallet arbeidsplasser i kommunen er i sterk vekst

Lier kommune er attraktiv for næringslivet. I 2014 var det nær 13 500 personer sysselsatt i kommunen (figur 1). 80 prosent av disse arbeidsplassene er i privat sektor, mot 70 prosent på landsbasis. Figur 2 viser at Lier i løpet av de siste ti årene har hatt en vekst i antall arbeidsplasser på hele 31,8 prosent. Dette er betydelig høyere enn veksten i Buskerud og nasjonalt.

Figur 1. Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor i Lier 2000 - 2014. Kilde: Telemarksforskning.

Figur 2. Indeksert arbeidsplassvekst 2004 - 2014, alle sektorer i Norge, Buskerud og Lier. Kilde: Telemarksforskning.

De fleste bedriftene konkurrerer på et regionalt marked

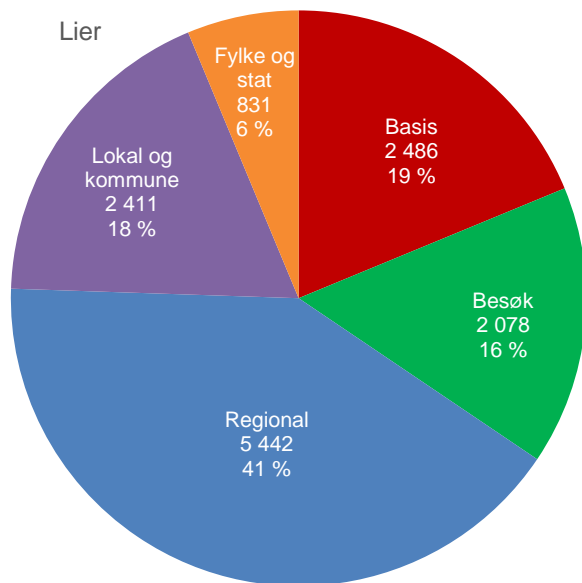
Sammensettingen i næringslivet forteller mye om vekstpotensialet til kommunene. Størst vekstpotensial har de kommunene med et næringsliv som har sitt marked utenfor kommunen. De er ikke avhengig av en ny innbygger i kommunen for å skape vekst.

Basisnæringer betyr mye for den regionale utviklingen fordi de konkurrerer på et nasjonalt og internasjonalt marked, og skaffer dermed inntekter til regionen gjennom å selge varer og tjenester ut av regionen. Figur 3 viser at basisnæringer er nær like stor som i Norge. Figur 4 viser imidlertid at disse næringene har hatt en nedgang på 2,8 prosent siden år 2000, mot en svak vekst på landsbasis.

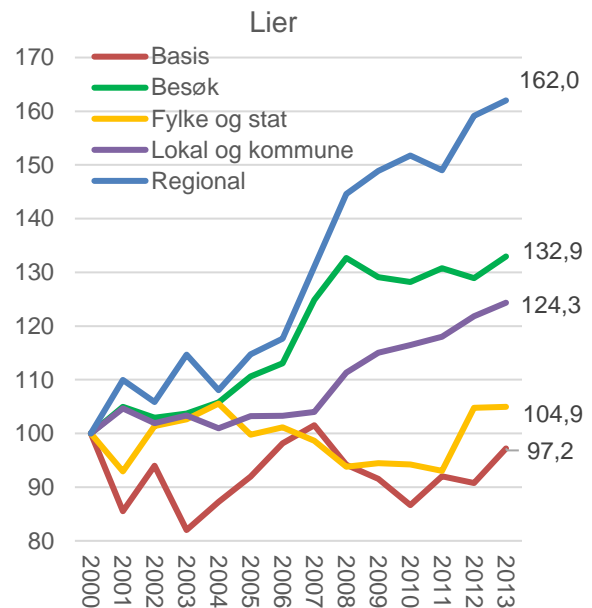
De *regionale næringene* – som konkurrerer på et regionalt marked – er den desidert største næringstypen i Lier, med 41 prosent av arbeidsplassene. I Norge utgjør de regionale næringene 32 prosent av arbeidsplassene. Figur 4 viser at de regionale næringene har hatt en vekst i antall

arbeidsplasser på 62 prosent siden 2000 i Lier. Til sammenlikning har landet som helhet hatt en vekst på 19,3 prosent i samme periode.

Omfanget av *besøksnæringer*, hvor kunden må være fysisk til stede, er nær landsgjennomsnittet. Det samme er de *lokale og kommunale næringene*, som er det næringslivet som leverer tjenester til den lokale befolkningen. *Fylkeskommunal og statlig sektor* har forholdsvis få arbeidsplasser i Lier. Bare 6 prosent av arbeidsplassene var i disse sektorene i 2013, sammenliknet med 13 prosent på landsbasis. Til forskjell fra utviklingen nasjonalt, har ikke denne sektoren hatt sterk arbeidsplassvekst i Lier.

Figur 3. Antall arbeidsplasser i de ulike næringstypene samt i offentlig sektor i Lier 2013.
Kilde: Telemarksforskning.

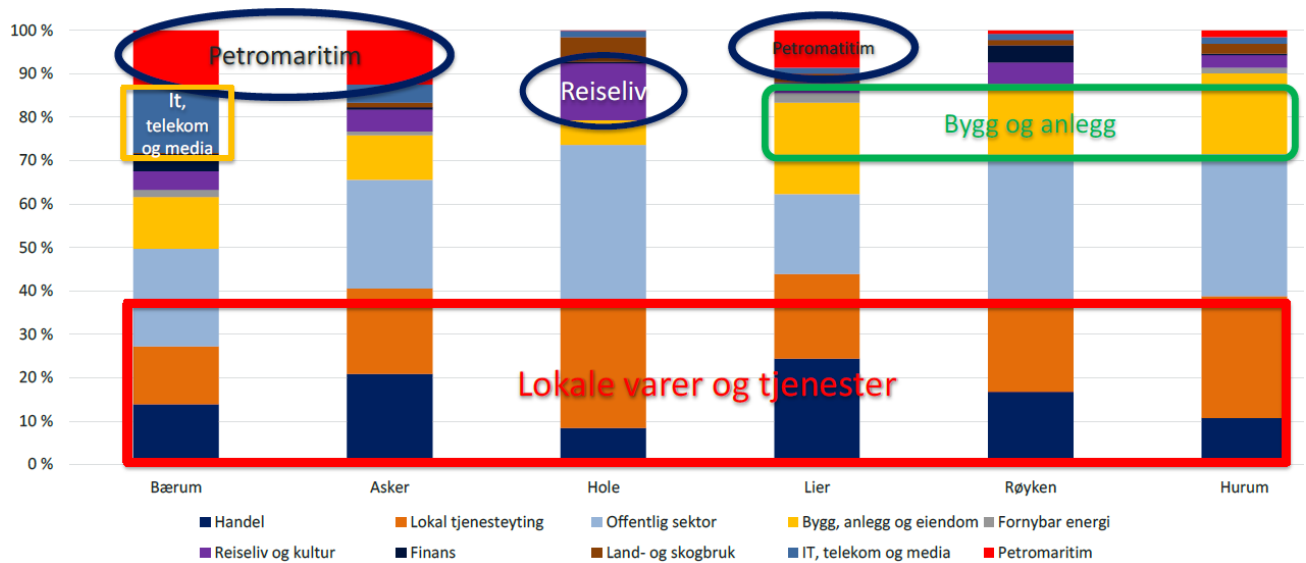

Figur 4. Indeksert arbeidsplassutvikling for ulike næringstyper og i offentlig sektor i Lier 2000 - 2013. Kilde: Telemarksforskning.

Handel, bygg og anlegg sysselsetter flest

Den petromaritime klyngen er en viktig driver for næringsutviklingen i Lier (figur 5). Miljøet langs E18 har vært en sentral driver i denne utviklingen. Målt i verdiskaping er næringen den klart største, og er også stor målt i antall sysselsatte.

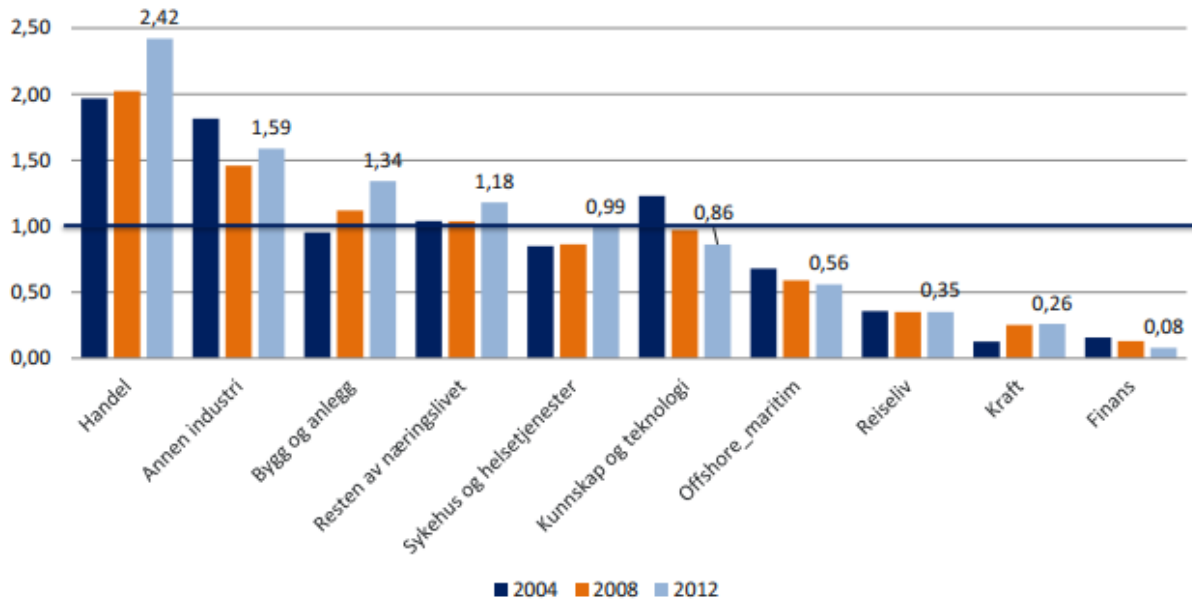
Bygg og anlegg utgjør generelt en større andel av sysselsettingen i kommuner som ligger tett opp mot befolkningsrike områder. Figur 5 viser at dette også er tilfelle for Lier. Normalt finnes hovedkontoret for større entreprenører lokalisert i større byer, mens mindre håndverksbedrifter er lokalisert der håndverkerne bor, ofte litt utenfor tett befolkede områder. Handel med byggevarer utgjør en del av bygg og anleggsnæringen som er i vekst. Protan, som leverer tak og membraner i inn og utland, er et eksempel. Caverion, som er Norges ledende totaltekniske entreprenør, er et annet.

Figur 5. Næringsfordelt sysselsetting på kommunenivå 2013. Kilde: Menon.

Ingen utpregede næringsklynger

Figur 6 viser at næringsstrukturen i Røyken, Hurum og Lier har liten grad av spesialisering. Med unntak av handel er det få næringer som er særlig overrepresentert, selv om bygg og anlegg er tydelig økende. Den høye konsentrasjonen av handelsbedrifter henger sammen med en betydelig andel bedriftsrettet handel i tillegg til detaljhandel rettet mot privatmarkedet.

Figur 6. Regional konsentrasjon av næringer i Røyken, Hurum og Lier kommuner. Kilde: Menon.

3. Utfordringer som skal løses

Arbeidstilbudet er ikke tilpasset innbyggernes kompetanse

Andelen inn- og utpendling i kommunen i forbindelse med arbeidsreiser er i dag nær like stor. Kommunen har dermed 100 % arbeidsplassdekning. Antall pendlere er økende, og på landsbasis er det bare 14 kommuner som har en større grad av pendling. Dette er positivt, siden utveksling av arbeidskraft på tvers av kommunegrenser indikerer fleksible arbeidsmarkeder. En stor andel av de som pendler ut av kommunen har imidlertid høyere utdanning, og denne andelen har vært økende over en lang periode. Dette er negativt, siden kompetanse er en viktig faktor for næringslivets konkurransevne.

Sysselesettingsandelen har en negativ trend

Høy deltakelse i arbeidslivet er en viktig drivkraft for vekst og verdiskaping. Siden toppåret i 2007 med en sysselesettingsandel på over 73 %, har trenden vært fallende frem til 2015 til under 68 %. Det er flere årsaker til dette. Befolkningen er blant annet som i store deler av landet ellers i ferd med å eldes, og arbeidsledigheten har i senere tid vært noe økende. Arbeidslivet er samtidig i omstilling, blant annet som en følge av færre jobber i oljerelaterte næringer. Dette rammer også mange av Lier kommunes innbyggere.

Mangel på områder for areal- og transportkrevende virksomhet

Det forventes en kraftig vekst i antall innbyggere i kommunen fremover, særlig som en følge av kommunens fjordbyutvikling. Fjordbyutviklingen vil gi god tilgang til arealintensiv virksomhet, men vil samtidig kreve at de bedriftene som i dag er etablert på Lierstranda, må finne nye områder for sin virksomhet. Som følge av at tidligere industriområder nå transformeres flere steder i Osloregionen, vil mange andre arealkrevende bedrifter også ha behov for å flytte. Det er imidlertid vanskelig å finne nye næringsområder, både i regionen og i kommunen, som egner seg til areal- og transportkrevende næringer. Lier kommune må ta et initiativ mot sentrale myndigheter for å se på muligheter for justeringer av markagrensen.

Bilkøene vokser

Et godt utbygd transportsystem er blant de viktigste forutsetningene for vekstkraftige norske bedrifter. Drammensregionen opplever imidlertid økt trafikk som følge av en kraftig befolkningsvekst. Denne trenden er ventet å fortsette også framover. Dette reduserer fremkommeligheten både for næringslivet og for arbeidstakere.

4. Konkurransefortrinn

Lier er et regionalt transportknutepunkt

Lier har en sentrale beliggenhet i Osloregionen, med korte avstander til store bo- og arbeidsmarkeder. Sør i kommunen går jernbanen, E18 og Rv. 23, som alle er nasjonalt viktige transportårer. Dette gjør områdene langs E18 svært attraktive for næringsetablering. Realiseringen av det nye regionale kollektivknutepunktet på Lierstranda vil styrke attraktiviteten til dette området ytterligere, og gi grunnlag for etablering av et stort antall kompetansearbeidsplasser.

Fjordbyen er en av Norges største byutviklingsprosjekter

Lier skal gjennomføre ett av landets største byutviklingsprosjekter på Lierstranda. Nærheten til Oslo og en forventet sterke befolkningsveksten i regionen vil bidra til at etterspørselen etter kontorer og forretningsbygg vil være stor. Ved en fullført fjordbyutvikling kan det forventes 20 – 30.000 nye arbeidsplasser. I tillegg kommer utbyggingen på Gullaug, hvor det også kan forventes etablering av arbeidsplasser.

Det skal bygges sykehus på Lierstranda

Bedrifter med en analytisk kunnskapsbase lokaliseres ofte i nærheten av kunnskapsinstitusjoner. Etableringen av Oslo Cancer Cluster ved Oslo Universitetssykehus er et eksempel på dette. Slike bedrifter er tilknyttet globale nettverk med spesialister innenfor sitt kunnskapsfelt, og den innovative aktiviteten er forskningsdrevet. I samarbeid med Drammen har Lier store muligheter for å utvikle en helseklynge i tilknytning til det nye sykehuset. Det er allerede en liten helseklynge ved Papirbredden i Drammen. Her finnes også fagutdanning innen helse på Høgskolen i Sørøst-Norge.

Lier inngår i en verdensledende teknologi-akse

Fra Oslo strekker det seg en teknologi-akse vestover mot Kongsberg. Denne akse har stor betydning for Lier sine vekstmuligheter. Her ligger både produksjonsbedrifter og kontorarbeidsplasser, og det ligger flere kompetansekjerner langs akse. Mens folk tidligere flyttet til der hvor bedriftene var lokalisert, er det i dag tvert om. Bedrifter etablerer seg der arbeidstakerne finnes, og ofte i nærheten av konkurrenter og leverandører i verdikjeden. Dermed etableres næringsklynger. Subsea Valley er et eksempel på dette. Både Aker Subsea, Tess og NIL Asker Subsea er en del av denne klyngen.

Lier er et nasjonalt viktig hagebruksområde

Lier har hele 12 % av landets grønnsaksareal og er Norges største veksthuskommune. I tillegg blir mye mat pakket og distribuert fra kommunen. Kommunen har også sterke fagmiljøer innen de fleste landbruksproduksjoner, og avstand til Norges miljø- og biovitenskapelige universitet på Ås er kort. Som følge av mange utviklingsorienterte og innovative bønder har dette gitt grunnlag for samarbeid mellom produsenter og ledende kunnskapsmiljøer. Den økende interessen for lokal, sunn mat og framveksten av ny landbruksteknologi er noe av det som gir et åpenbart grunnlag for ytterligere verdiskaping innenfor både landbruket og landbruksrelaterte næringer. Matproduksjon er også en del av grunnlaget for en sterk og framtidsretta merkevare for kommunen.

Del II Strategisk del

1. Langsiktig strategi (2017 – 2028)

Næringslivet er i omstilling

Norge står ved et vendepunkt. Oljenæringen vil ikke lenger være den samme motoren for vekst som tidligere. Mange arbeidstakere må derfor finne seg jobb innenfor andre næringer. Verden er også inne i en eksplosiv teknologisk utvikling, beskrevet som den fjerde industrielle revolusjon. Dette vil kreve omfattende endringer innenfor de fleste næringer – på relativt kort sikt. De globale klima- og miljøutfordringene krever i tillegg at næringslivet gjennomfører et grønt skifte. Dette innebærer en omstilling til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innen naturens tålegrenser.

Resultatmål: Lier skal være blant landets 10 beste i kommuneNM

KommuneNM er Næringslivets Hovedorganisasjons rangering av næringslivets vekstkraft og attraktivitet basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommunal økonomi. Lier gjør det generelt bra på de fleste indikatorer, men med størst forbedringspotensial innen befolkningssammensetning og næringslivets kompetansenivå. I 2016 ble Lier rangert som landets 14. beste kommune. I handlingsprogrammet settes det som resultatmål at kommunen skal være blant landets 10 beste i kommuneNM innen 2028.

Visjon

Sunn næringsutvikling i Grønne Lier.

Mål

1. Bidra til at næringslivet bygger opp under Lier sin grønne identitet

Det er stor internasjonal og nasjonal konkurranse om tilgang til kapital, kompetanse og kunder. Dette gir behov for å holde fast ved en tydelig og strategisk retning over tid, som bidrar til at kommunen tiltrekker seg de rette menneskene og det rette næringslivet. Lier skal være en framtidsrettet og utviklingsorientert kommune, som bygger opp under en grønn og sunn livsstil og et grønt og sunt næringsliv. Mat, helse og miljø er grønne næringer med særlig prioritet.

2. Fremme grønn og bærekraftig næringsutvikling

Norge står overfor mange samfunnsutfordringer som må løses i samarbeid med næringslivet. Nedgangstider i oljenæringen, eldrebølgen, økt global konkurranse og en sterk global klimaavtale gir behov for å omstille Norge. Grønn og bærekraftig næringsutvikling innebærer effektiv og redusert bruk av naturressursene – herunder et sterkt jordvern, mindre avfall og forurensing, og endringer fra et fossilt til et fornybart energiregime. Ved å satse på kunnskap og miljøteknologi vil Lier lykkes i å etablere både grønne og lønnsomme arbeidsplasser.

3. Tilrettelegge for flere kompetansearbeidsplasser

Norge og Lier har en høyt utdannet befolkning. Dette gir konkurransefortrinn i kunnskapsintensive næringer. Slike bedrifter etablerer seg ofte i områder med god kollektivdekning, og gjør kommunens fjordbyutvikling svært sentral. Mange bedrifter har også et stort behov for fagarbeidere og fagskoleutdannet personale. Lier har muligheter for å styrke rekrutteringen og kvaliteten på norsk yrkesopplæring og fagskoleutdanning. Andre forhold har også betydning for valg av bosted – og dermed type bedriftsetableringer, så som god tilgang på kultur- og fritidstilbud, tjenestetilbud, boligtilbud og naturoplevelser.

4. Bidra til innovasjon i næringslivet

Arbeidslivet står overfor store teknologiske endringer. I årene som kommer vil arbeidslivet i økende grad bli preget av digitalisering og automatisering. Denne utviklingen vil transformere de fleste sektorer i nærings- og arbeidslivet. Dette gir store muligheter for innovasjon og nye arbeidsplasser. Det offentlige og næringslivet må samarbeide seg imellom og med andre – som forskningsmiljøer og utdanningsinstitusjoner – for å bidra til problemløsning og nyskaping.

5. Ivareta næringslivets og innbyggernes behov for arealer, infrastruktur og transport

God infrastruktur er et viktig bidrag til å opprettholde et konkurransedyktig næringsliv. Ytterligere sentralisering og byvekst som følge av kommunens fjordbyutvikling gir økte utfordringer der det allerede er kapasitetsutfordringer. Dette krever utvikling av et framtidsetta transportsystem i Ytre Lier. Det er også behov for å legge til rette for videreutviklingen av arealkrevende industri i kommunen.

2. Handlingsplan (2017 – 2020)

Innsatsområdene i handlingsplanen bygger på planens strategiske del, og peker ut de områdene som skal gis særlig oppmerksomhet og ressurser i perioden 2017-2020. Tiltakene under hvert innsatsområde er samlet i en egen tiltaksplan, hvor også forventet ressursbruk og fremdrift fremgår. Avhengig av hvor høyt oppfølging av planen blir prioritert, vil det kunne bli aktuelt å revidere tiltaksplanen før 2020.

Innsatsområder

1. Helseklynge Brakerøya

Det som kjennetegner vellykkede næringsklynger er at de samler hele verdikjeden på et begrenset geografisk område. Slike klynger kjennetegnes ved at det skapes koplinger mellom partene som igjen bidrar til innovasjon og næringsutvikling. Lier kommune ønsker at det skal utvikles en slik helseklynge på Lierstranda i tilknytning til Nye Drammen Sykehus.

Næringsutvikling og kompetanse henger tett sammen. I dag er kompetansearbeidsplassene vest for Oslo først og fremst lokalisert i Bærum, men delvis også i Drammen og Asker. Kompetansenivået hos de ansatte i bedriftene i Lier varierer sterkt mellom de ulike bransjene. Den type arbeidsplasser som naturlig vil kunne lokaliseres i en slik klynge vil ha stort innslag av ansatte med høy utdanning.

Ved etablering av en helseklynge på Brakerøya vil det være naturlig å se på sammenhengen mellom helse og mat. Liers næringsstruktur tilsier at våre komparative fortrinn på landbruksområdet også implementeres, i så vel ernærings- som folkehelseperspektiv.

Mål

- Etablere en helseklynge i tilknytning til Nye Drammen sykehus på Brakerøya som samler hele verdikjeden innenfor helse og omsorg.

Tiltak

1. Bidra til investeringslyst på Lierstranda ved å føre en forutsigbar arealpolitikk og effektive reguleringsprosesser.
2. Tilrettelegge for høy tetthet av kontorarbeidsplasser nær nytt kollektivknutepunkt.
3. Jobbe for at nytt sykehus får status som universitetssykehus.
4. Se på mulighetene for etablering av utdanning på videregående skole, høyskole og universitetsnivå på området.
5. Bidra til å etablere en inkubator for oppstartbedrifter innenfor helse, omsorg og bioteknologi.

2. Lier matklynge

En konsistent næringsprofil over tid er et viktig fortrinn. Liers matprofil må derfor forvaltes strategisk godt. Lier har utviklet en sterk merkevare og næringsprofil innen matproduksjon. Dette kommer som en følge av at Lier er en nasjonalt viktig hagebrukskommune, og kjent for sin produksjon av frukt, bær og grønnsaker. Nærheten til mange og store produsenter, E18 og store befolkningsmengder har også medført etablering av flere distribusjonsbedrifter i kommunen.

Kommunen har også kompetansebedrifter innen landbruket. På Foss gård er Norsk Landbruksrådgivning lokalisert med et sterkt fagmiljø. Landbrukskontoret for kommunene Drammen, Røyken, Hurum og Lier holder til i de samme lokalene. Mange bønder er dessuten svært innovative både innen produksjon og videreforedling. Kommunens nærhet til Norges miljø- og biovitenskapelige universitetet og Norsk institutt for bioøkonomi på Ås utnyttes i denne sammenheng, men kan videreutvikles.

En bredt sammensatt klynge med samarbeid på tvers av bransjer gir mer innovasjon enn klynger som er basert på en smal verdikjedetenkning. Etablering av et nasjonalt opplæringscenter for naturbruksfag, et kurs- og kompetansesenter innen jord- og hagebruk, et matkultursenter eller en privat landbruksskole er mulige tiltak som kan bidra til en klyngedannelse hvor også kompetansebedrifter inngår. Klyngedannelse bidrar også til omstilling, og Lier inngår i en teknologiakse hvor det forventes en omstilling. Dette kan gi rom for nye, grønne arbeidsplasser innen landbruksteknologi.

Mål

- Lier skal være norgesledende innen bærekraftig og innovativt hagebruk.

Tiltak

1. Kartlegge landbruk- og landbruksrelatert aktivitet og utføre en statusbeskrivelse.
2. Analysere mulighetene for næringsutvikling innen landbruket og landbruksrelaterte næringer og hvilke virkemidler kommunen har til rådighet.
3. Bidra til etablering av et produsenteid matnettverk i regionen.
4. Utrede etablering, innhold og funksjon av en Mathall.
5. Se på muligheten for å utvide landbrukskontoret med kommunene Asker og Bærum.

3. Lierbyen gründerlandsby

God stedsutvikling fremmer verdiskaping og næringsutvikling. Attraktive steder tiltrekker seg nye innbyggere, og går ofte seirende ut av konkurransen om den beste arbeidskraften. For å skape nye og attraktive arbeidsplasser må kommunen med andre ord også lykkes i å utvikle et attraktivt og levende lokalsamfunn. Måltrettet og langsiktig stedsutvikling med vekt på forpliktende samarbeid mellom offentlige og private aktører gir større forutsigbarhet og optimisme hos næringslivet. Det bidrar igjen til å øke risiko- og investeringsviljen lokalt.

Lierbyen ligger nært Drammen og Oslo, er sentralt plassert i kommunen, og har et relativt godt kollektivtilbud. Lierbyen har også et definert sentrum uten gjennomgangstrafikk, og en landlig beliggenhet som gjør stedet velegnet særlig for barnefamilier. Leieprisene på næringsarealene er i tillegg lave, og gir muligheter for bedrifter i oppstartsfasen. Ved utviklingen av Lierstranda og et nytt kollektivknutepunkt her, vil det være viktig å ha etablert gode muligheter for kollektivtransport som binder Lierbyen og Lierstranda sammen. Dette vil skape en nødvendig livsnerve for Lierbyen.

Mål

- Initiere etablering av et gründermiljø i Lierbyen.

Tiltak

1. Gjennomføre et forprosjekt som ser på mulighetene for å etablere et gründermiljø i Lierbyen. Prosjektet skal bygge opp under kommunens grønne identitet og utviklingen av en helseklynge på Brakerøya.
2. Bidra i arbeidet med å etablere et gründerhus i Lierbyen.
3. Utarbeide et stedsutviklingsprogram for Lierbyen hvor barn og unge prioriteres, og som bygger opp under en grønn og sunn livsstil. Barn og unge på Hegg barneskole og Lierbyen ungdomsskole og andre relevante aktører inviteres til medvirkning.

4. Vertskapskommunen

Kommunen er vertskap for næringslivet, og skal yte gode kommunale tjenester, se og lytte til næringslivet og legge til rette for nyetableringer og ekspansjon. Det skal være lett å komme i kontakt med de rette personene i kommunen, som skal gi gode råd og rask oppfølging. Lier er samtidig en del av en større næringsregion, og bør bidra til nærings samarbeid i regionen. Dette vil gjøre regionen – og Lier kommune - mer attraktiv for næringslivet.

Mål

- Næringslivet skal oppleve Lier kommune som en utviklingsorientert samarbeidspartner.

Tiltak

1. Være en pådriver og tilrettelegger for at bedrifter med ønsket profil får mulighet til utvikling og ekspansjon.
2. Styrke kommunens bistand til gründere og bedrifter i etableringsfasen ved å videreutvikle etablererveiledningstjenesten.
3. Videreutvikle «Kontaktforum med næringslivet» som møteplass for kunnskapsutveksling og nettverksbygging mellom næringslivet og ordføreren, og styrke samarbeidet med relevante kunnskapsmiljøer
4. Vurdere medeierskap i Papirbredden Innovasjon, for å bidra til samfunnsinnovasjon og vekst i regionen.
5. Bidra til økt samarbeid mellom grunnskolen i Lier og organisasjonen Ungt Entreprenørskap, med sikte på å innføre ungt entreprenørskap i ungdomsskolen.
6. Gjøre det enklere for næringslivet å finne fram til nødvendig informasjon fra kommunen.
7. Forbedre saksbehandlingsrutinene. Kommunen skal være serviceinnstilt og tilgjengelig, tilby rask og forutsigbar saksbehandling, gi god veiledning og bruke et enkelt språk.
8. Gjennomføre et forprosjekt som vurderer mulighetene for utvikling av natur- og kulturbasert opplevelsesturisme og kommunens rolle i dette.
9. Ved rullering av kommuneplanen skal det vurderes hvordan kommunen kan bidra til at småbarnsfamilier med høy kompetanse etablerer seg i kommunen.

5. Smart arealutvikling

Gjennom en langsiktig arealstrategi gir kommunen tydelige signaler om hovedretning for hva slags næring og hvilke steder som skal utvikles. Dette bidrar til forutsigbarhet for næringslivet, utvikling av konkurransedyktige næringsklynger, smart arealutnyttelse og effektiv transportavvikling.

Ved forrige kommuneplanrullering ble det etablert en langsiktig arealstrategi som fortsatt er gjeldende. Denne slo blant annet fast at videre næringsutvikling skal lokaliseres til Gjellebekk/Gunnaråsen, Lierbyen, Lierstranda, Gullaug og aksene Amtmannsvingen – Åby. En viktig føring var også at det skal legges vekt på vern av dyrket og dyrkbar mark.

For å bidra til en samfunnsmessig gunstig arealutvikling foreslås i tillegg følgende prinsipper:

- Areal effektive arbeidsplasser og virksomheter med høy besøksintensitet lokaliseres nær knutepunkter med god kollektivdekning.
- Arealkrevende og tungtrafikkskapende virksomhet lokaliseres til områder nær E18.

Mål

- Nye arbeidsplasser skal utvikles nær kollektivknutepunkter eller i næringsklynger.

Tiltak

1. Kommunen søker etter nye næringsarealer i forbindelse med rullering av kommuneplanens arealdel.
2. Gjennomføre en næringsanalyse etter ABC-metoden, med mål om å utvikle et samfunnsmessig gunstig, areal effektivt og transportreduserende utbyggingsmønster ved videre utvikling av næringsarealene.
3. Synliggjøre relokaliseringmulighetene i Lier eller i nærliggende kommuner for bedrifter som ut i fra samfunns- og næringsanalyser kan ha en mer optimal plassering.
4. Områdereguleringsplanen for Fjordbyen må utrede utbyggingsrekkefølge og konsekvenser for eksisterende næringsliv.

6. Konkurransedyktig transportsystem

Samferdsel er blant de viktigste forutsetningene for næringslivet, og samtidig et område kommunen kan spille en betydelig rolle. Lierstranda er – og vil som følge av fjordbyutviklingen i kjøende grad bli – et regionalt viktig vekstsenter. Dette bør derfor være kommunens viktigste satsingsområde for utbygging av infrastruktur. Lier kommune deltar i Buskerudbysamarbeidet, der hele Drammensregionen jobber sammen for å nå målet om at utbyggingsmønster og transportsystem skal være klimavennlig. Målet om et konkurransedyktig transportsystem må samordnes med dette samarbeidet.

Mål

- Utvikle et konkurransedyktig transportsystem.

Tiltak

1. Arbeide for en raskest mulig etablering av et kollektivknutepunkt med ny jernbanestasjon på Lierstranda.
2. Bidra til en raskest mulig utbygging av Rv23 Linnes – E18. Prosjektet må sikre gode koblinger mellom overordnet og lokalt vegnett, begrense barrierevirkningene og ta lokale miljøhensyn.
3. Prioritere tiltak som styrker mulighetene for å reise kollektivt, sykle eller gå – særlig til områder med høy arbeidsplass tetthet og besøksintensitet.
4. Styrke kollektivaksen Lierbyen – Amtmannsvingen – Drammen.
5. Utarbeide en strategi for et framtidssikret transportsystem i Ytre Lier som følger opp Buskerudbyens mål for nullutslipp og transportvekst.

Tiltaksplan

Innsatsområde 1. Helseklynge Brakerøya		Kostnad	Ansvarlig	Tidspunkt
1.1	Bidra til investeringslyst på Lierstranda ved å føre en forutsigbar arealpolitikk og effektive reguleringsprosesser.		Samfunn	2017 - 2020
1.2	Tilrettelegge for høy tetthet av kontorarbeidsplasser nær nytt kollektivknutepunkt.		Samfunn	2017 - 2020
1.3	Jobbe for at nytt sykehus får status som universitetssykehus.		Samfunn	2017 - 2020
1.4	Se på mulighetene for etablering av utdanning på videregående, høyskole og universitetsnivå på området.		Samfunn	2017 - 2020
1.5	Bidra til å etablere en inkubator for oppstartbedrifter innenfor helse, omsorg og bioteknologi.		Samfunn	2017 - 2020
Innsatsområde 2. Lier matklynge				
2.1	Kartlegge landbruk- og landbruksrelatert aktivitet og utføre en statusbeskrivelse.	100 000	Samfunn	2017
2.2	Analysere mulighetene for næringsutvikling innen landbruket og landbruksrelaterte næringer.	150 000	Samfunn	2018
2.3	Bidra til etablering av et produsenteid matnettverk i regionen.		Landbruk	2017 - 2020
2.4	Utrede etablering, innhold og funksjon av en mathall.		Landbruk	2017
2.5	Se på muligheten for å utvide landbrukskontoret med kommunene Asker og Bærum.		Landbruk	2017
Tiltaksområde 3. Lierbyen Gründerlandsby				
3.1	Gjennomføre et forprosjekt som ser på mulighetene for å etablere et gründermiljø i Lierbyen	100 000	Samfunn	2017
3.2	Bidra i arbeidet med å etablere et gründerhus i Lierbyen.		Samfunn	2017 - 2020
3.3	Utarbeide et stedsutviklingsprogram for Lierbyen.	200 000	Samfunn	2018
Tiltaksområde 4. Vertskapskommunen				
4.1	Være en pådriver og tilrettelegger for at bedrifter med ønsket profil får mulighet til utvikling og ekspansjon.		Samfunn	2017 - 2020
4.2	Styrke kommunens bistand til gründere og bedrifter i etableringsfasen ved å videreutvikle etablererveiledningstjenesten.		Samfunn	2017 - 2020
4.3	Videreutvikle «Kontaktforum med næringslivet», og styrke samarbeidet med kunnskapsmiljøer.		Samfunn	2017 - 2020
4.4	Vurdere medeierskap i Papirbredden Innovasjon.	200 000	Samfunn	2017
4.5	Bidra til økt samarbeid mellom grunnskolen i Lier og organisasjonen Ungt Entreprenørskap.		Oppvekst	2017 - 2020
4.6	Gjøre det enklere for næringslivet å finne fram til nødvendig informasjon fra kommunen.		Samfunn	2017
4.7	Forbedre saksbehandlingsrutinene.		Plan	2017 - 2020
4.8	Gjennomføre et forprosjekt innen utvikling av natur- og kulturbasert opplevelsesturisme.	100 000	Kultur	2018
4.9	Etablering av småbarnsfamilier med høy kompetanse som tema i kommuneplanrulleringen		Samfunn	2017 - 2018

Tiltaksområde 5. Smart arealbruk				
5.1	Kommunen søker etter nye næringsarealer i forbindelse med rullering av kommuneplanens arealdel.		Samfunn	2017 - 2018
5.2	Gjennomføre en næringsanalyse etter ABC-metoden.	100 000	Samfunn	2017
5.3	Synliggjøre relokaliseringmulighetene i Lier eller i nærliggende kommuner for bedrifter.		Samfunn	2017 - 2020
5.4	Utrede utbyggingsrekkefølge og konsekvenser for eksisterende næringsliv i fjordbyen.		Samfunn	2017 - 2020
Tiltaksområde 6. Konkurransedyktig transportsystem				
6.1	Arbeide for en raskest mulig etablering av et regionalt kollektivknutepunkt på Lierstranda.		Samfunn	2017 - 2020
6.2	Bidra til en raskest mulig utbygging av Rv23 Linnes – E18.		Samfunn	2017 - 2020
6.3	Prioritere tiltak som styrker mulighetene for å reise kollektivt, sykle eller gå.		Samfunn	2017 - 2020
6.4	Styrke kollektivaksen Lierbyen – Amtmannssvingen – Drammen.		Samfunn	2017 - 2020
6.5	Utarbeide en strategi for et framtidsetta transportsystem i Ytre Lier		Samfunn	2017 - 2020